

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar
Meddelat 2012-08-30

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

10 kap.8 § första stycket och 30 kap. 7 § i kyrkoordningen

A har, som han får uppfattas, yrkat att Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar ska pröva om B i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

A har hänfört sig till sin anmälan mot biskopen emeritus C (ärende AN 2012/3) och anfört följande: "Vid beivrandet av Ds begravning torsdagen den 3 november 2011 gjorde jag följande iakttagelser. Officiant var biskop emeritus C. Akten ägde rum i Z-hallen, Y-kyrkan, dvs. den avsakraliserade Y-kyrkan - - -. D hade officiellt konverterat till buddhismen, vilket styrks av i fotokopia bifogad dödsannons. Vid begravningen deltog tvenne buddhistmunkar i saffransgula dräkter och medförande begravnings-klockor, som också kom till användning. I övrigt följdes kyrkohandboken med tre skovlar mull på kistan etc. Enligt min - - - uppfattning är detta inte förenligt med Svenska kyrkans ordning. På min fråga svarade C, att allt skett i enlighet med den avlidnes önskemål (sic!), något som torde vara irrelevant."

Cyttrade sig över A:s anmälan enligt följande.

"Bakgrunden till att jag åtog mig uppdraget att förrätta begravningsakten var främst att den avlidne D, uttryckligen hade önskat detta, och att han tillika var noga med sitt önskemål att akten skulle ske helt i Svenska kyrkans ordning, den kyrka han var döpt och konfirmerad i. Avsikten var att det skulle ske i X-kyrkan som han och hustrun gift sig i, och där de hade döpt sin dotter. Han hade tidigare lämnat kyrkan i protest mot kvinnoprästmotstånd, upplevd byråkrati, politisering och brist på andligt allvar, inte till följd av förnekelse av kyrkans trosinnehåll. Änkan E, som tillsammans med sin dotter båda var med i X församling, som de också besökte åtminstone vid de större högtiderna, fick dock avslag på sin begäran om att nyttja X-kyrkan för begravningen. Avslaget skedde också på ett sådant sätt att de båda var beredda att omedelbart lämna Svenska kyrkan. Efter de samtal vi hade innan begravningen avstod de emellertid från detta. Den gamla Y-kyrkan, numera avsakraliserad (av mig själv för övrigt) används fortfarande både för borgerliga och kyrkliga begravningar, och där mötte förfrågan inga hinder. Akten skedde helt enligt vår handbok, med mullkastning, läsning av Guds ord, bön och välsignelse. En avgörande poäng i anmälan verkar vara att två av begravningsgästerna var klädda i saffransgula kåpor och uppenbarligen var buddhistmunkar. Varje gudstjänst är enligt vår ordning öppen om inte platsbrist omöjliggör detta. Diskrimineringsombudsmannen DO hade dessutom säkerligen haft synpunkter på en eventuell avvisning som naturligtvis aldrig var aktuell. Åtminstone en aktiv anhängare av profanhumanisterna var också där. Inte heller han avvisades - - -. Då det var allmänt känt att D inte längre var kyrkotillhörig och hade praktiserat meditation i ett buddhistkloster i V, förstod jag att frågor kunde uppkomma, och kontaktade därför i god tid min stiftsbiskop B för att försäkra mig om att det var i sin ordning att jag förrättade begravningen. Vi enades om att starka pastorala skäl talade för det. D kom från en mycket from familj med många syskon och syskonbarn, för vilka det, förutom för hustrun och dottern, var viktigt att det skulle vara en kristen begravning. Då den avlidne själv så tydligt också hade önskat detsamma bedömde vi att det fanns goda skäl för detta. Familjen förnekade bestämt att D skulle ha konverterat till buddhismen, vilket anmälaren antyder till följd av det äronamn han fick på V, F, som också finns med i begravningsannonsen. Han ansåg dock att det fanns mycken andlig vishet att lära där, men ville begravas i sitt dops Guds namn, vilket också skedde."

A inkom med ytterligare en skrivelse i ärende AN 2012/3, där han bl.a. framförde synpunkter på C:s yttrande och Ansvarsnämndens hantering av ärendet. Han anförde vidare följande. "Att C varit tveksam till arrangemanget framgår inte minst av att han sett sig föranlåten att kontakta biskopen i U stift i ärendet. Att även biskop B tydligt gett sin välsignelse, gör att jag låter min anmälan omfatta även henne."

A har vidare hemställt om muntlig handläggning.

B har yttrat sig över As anmälan enligt följande.

"Det är riktigt att C och jag, på hans initiativ, förde samtal om den begravningsgudstjänst som skulle ske kring D. Min minnesbild är att det samtalet ägde rum cirka en vecka innan begravningsgudstjänsten. C ringde för att försäkra mig om att begravningsgudstjänsten skulle ske enligt Svenska kyrkans ordning. Att D inte varit kyrkotillhörig hindrar inte att begravningsgudstjänst sker i Svenska kyrkans ordning. Här har pastorala skäl vägt tyngst."

Ansvarsnämnden har denna dag fattat beslut med anledning av As anmälan mot C, se beslut nr 3/2012.

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar (Robert Schött, Ingemar Söderström, Thomas Stoor och Monica Andréasson) anförde i beslut den 30 augusti 2012 följande.

Svenska kyrkans ansvarsnämnd är ett särskilt organ tillsatt av Kyrkomötet. Ansvarsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

Enligt 10 kap. 8 § första stycket och 30 kap. 7 § kyrkoordningen ska Ansvarsnämnden pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vinningstjänst.

I egenskap av tillsynsorgan får Ansvarsnämnden med tillämpning av 57 kap. 3 § kyrkoordningen även utan anmälan ta upp frågor om hur biskoparna utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vinningslöften.

Ansvarsnämnden ska med tillämpning av 30 kap. 4 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vinningstjänst om han eller hon har övergett Svenska kyrkans lära, genom egen ansökan begär det eller har utträtt ur Svenska kyrkan.

Ansvarsnämnden får med tillämpning av 30 kap. 5 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vinningstjänst om biskopen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vinningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vinningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

Som redogjorts för ovan är Ansvarsnämnden bl.a. ett tillsynsorgan. I ett tillsynsärende har en anmälare inte ställning som part och får därför inte utan särskild begäran del av berörd biskops yttrande eller andra handlingar som kan finnas i ett ärende. Att en anmälare inte är part innebär också att han/hon inte kan påkalla muntlig handläggning, varför As begäran därom ska avvisas.

Ansvarsnämnden har i beslut 3/2012 funnit att det inte har framkommit något som talar för att C skulle ha gjort en felaktig bedömning i frågan om det förelåg särskilda skäl att förrätta en begravningsgudstjänst enligt Svenska kyrkans ordning för D och att det inte heller framkommit något som visade att begravningsgudstjänsten som sådan skulle ha skett utanför de ramar som kyrkoordningen och kyrkohandboken ger. Ansvarsnämnden fann att det inte förelåg någon omständighet som skulle kunna innebära att C i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

Det A synes lägga B till last är att hon på förhand har "gett sin välsignelse" till att C skulle hålla begravningsgudstjänst enligt Svenska kyrkans ordning för D samt det sätt på vilket den skulle genomföras.

C har informerat stiftsbiskopen, B, om den begravningsgudstjänst som skulle hållas inom hennes stift. B hade inom ramen för sin tillsynsverksamhet – även om hon ansett det påkallat – inte haft möjlighet att hindra C från att hålla förrättningen på det sätt som han bedömde lämpligt. Att B mottagit ett samtal från C där hon informerats om den kommande förrättningen kan inte läggas

henne till last såsom en omständighet som skulle innebära att hon i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

A:s anmälan föranleder mot bakgrund av ovanstående inte någon åtgärd från Ansvarsvarsnämndens sida. Ärendet avskrivs därför från vidare handläggning.

Ansvarsnämndens beslut:

1. Ansvarsnämnden avvisar A:s yrkande om muntlig handläggning.
2. A:s anmälan ger inte anledning till åtgärd av Ansvarsnämnden. Ärendet skrivs av.

Ärendenummer: AN 2012/10

Beslut: 4/2012